

Potser el nostre mot *gojat* no fou sempre exclusiu del Nord de Catalunya. Car el fet és que hi ha un mall. *goial* 'allot o allota gran però poc eixerit'. *AlcM* en dóna un testimoni a «La Roqueta»; i hi afegeixo: «T. (noi de 16 anys). Mos barallam. M. Jesús, bon Jesuset! I altres feines no teniu? A. Aquest *goialot* que se pensa ser qualcú...», Gabr. Cortès (*IdOr* VIII, 45). Sens dubte, un *gojatot*, pronunciat amb emfàtica pels moros, li canviaren la *ç* en *-l-*, com passa sovint en els arabismes romànics (cast. *albayalde*, *alcalde*, cat. *10 raval* etc.).

DERIV.: *Gojar* 'embruixar' ross., emp. (*DAG.*) Per a *gojat* i *goial*, V. supra.

¹ Amb poc motiu ho encapçala per *goujard*, *goujardo*: l'única raó és que a Provença usen aquest mot, en *-ard*, *-ardo*, però allà poc usat (en prov. és *chato*, *drolo*, *drole*) i amb matís pejoratiu, com correspon al sufix *-ard*. Però en dóna molts testimonis tant del masculí com del femení i tots són de *goujat*, *goujato* (*goujardo* només en F. Peise i C. Senès La Sinso, tots dos del Var; en el masculí ni això): en Jansemin, P. Vidal, A. Langlade, Vestrepain, Du Peyrat etc. — ² Més testimonis en l'*ALF* m. 622, «garçon», «enfant», «servante domestique»; MHenschel, *Sprachgeogr. SWGalliens*, 21; Tappolet, *Verwandschaftsnamen*, 48; L. Couture, *Rev. de Gascogne* v, 1864, 29, aquest amb l'etimologia GAUDIUM, impossible fonèticament i fantàstica. — ³ Cast. *muchacho* de MUSCULUS 'rateta', it. *ragazza* de *agaza* 'garsa', it. *piccolo* de PICA id., it. *piccino* i oc. *pichoun* (< *peïjon* com és sabut) del fr. *pigeon* 'colom'! Per amor de la seva idea ens vol fer creure que *gouge* deriva de *goujat* (i no l'evident derivació inversa), perquè així pot fer valer l'ús del sufix *-ATRUS*, que creu exclusiu de noms d'animals (ben erròniament), però que no s'ha aplicat mai a peixos. Com a prova esmenta el cat. *lluç* 'ximple'...

Gojar, *gojós*, V. *goig*

GOL, pres de l'angl. *goal*, pron. *gól* 'meta, objectiu'. □ ^{1.ª} *doc.*: *DFa.*; premsa des de c. 1920 (abans escrivien *goal*).

GOLA, del ll. GŪLA 'gola, gargamella'. □ ^{1.ª} *doc.*: ⁴⁵ S. XIII.

«Sen Remigi --- ajustà gran multitud de blat; mes alguns homes rurals qui eren embriacs lo li cremaren; e StRemigi --- dix -- sels qui a<s> sò an feyt --- seran tots homes crebats en los co<l>lós, e les femnes seran gotornoses, que auran guiterns sots la *gola*», *VidesR*, 216r1. «Verdaderament vos puc dir, senyor, que com la Infanta bevia vi vermell, que la sua blancor és tan strema, que per la *gola* li vehia passar lo vi», JoMartorell (*Ag.* I, 92). També apareixen tot seguit les accs. especials: 'Part de la pell d'un animal': «una peyll de lúdrria: una mealla ---; dotzena de les *goles* de les lúdrries: 2 diners ---; una peyll de veyl marí, un dr. ---», Tarifa dels corredors barcelonins el 1271 (*EntreDL* I, 157, § 54).

'Boca d'un corrent d'aigua': «una barca a la *gola* del estany», Jaume I (*Ag.*, 343); «que un arbre gran sia posat e arborat en la *gol[illa]* del grau de Tortosa, prop la barracha del *gol[ller]*», doc. de 1340 (*BABL* XI, 397). També de les sèquies i canals «les sèquies d'ací tenen totes *gòla* a la mar, feta d'obra», «el Riu Sec desemboca a la mar per la *Gòla de la Plana*», CastPna. (1961); «la *gola* del Camí-la-Mar és on desaiqua la séquia del C.-la-M.», Puçol, 1961-2; «s'ha tapat la *gòla* del Fluvià i hauran d'obrir-la», St. Pere Pescador, 1958. Com una ramificació d'això, podem mirar *gola* que s'usa en alguns punts per a una gorga o conjunt de gorgues d'una ribera: *Les Goles de Fumanya*, formidables gorgues a la riera de Lluçanès, entre Lluçà, Sta. Creu i St. Martí del Bas (1935); «Gola de Santiascos», gran toll en el torrent de Fígols de les Mines; «les Goles de les Heures», congost feréstec entre la Quar i Lluçà; «La Gorga d'en Marc no és més que una *gòla* petita», em van explicar en el poble de Monells, B-Empordà. Com es veu, doncs, de bon tros era massa simplista Renat quan creia poder oposar «cat. *gorja* a val. *gola*» («Camí», 14-iv-34), car així es diu a gran part del Princ., i fins dins el domini català oriental.

²⁵ Altrament a la base de tot això hi havia la forta imatge de Verdaguer: «l'espantosa abraçada més estrenyen, / y's topen, se rebolquen y s'empenyen, / acarades ses boques de volcans; / de l'hòrrida tormenta no s'adonen, / y escupint foc y ferre s'abrahonon / a la *gola* d'abismes udolants», *Atl.*, introd., 11d.

Com a nom del vici de glotonia: «avia peccat per superfluïtat de *gola*», «sens vós no és hom contra *gola* e sanconiment, per ermitatge ni per religió», Lull (*Blanq.*, *NCL* II, 98.13; III, 173.13; i ja 91, 99.2); i en algun passatge de *Merav.*; però en algun altre va usar la variant sàvia *gula*, explicable pel fet que era la que usaven els predicadors en llurs sermons, del tot, o en part, dits en llatí: «*gula*, avarícia, luxúria, supèrbia», *Merav.* IV, 40 (forma no recomanable en l'ús actual, ⁴⁰ explicable pel fet que en castellà *garganta* va substituir el ll. *GULA*, i per tant el terme llatí, com a nom eclesiàstic del vici, sols es podia conservar intacte, sense adaptació romànica). «Squivar vici de *gola*», «dix Sèneca que hom *golafre* entre bèsties devia star, e bèstia era reputat, pus que per *gola* perdia l'enteniment», «com diu Sèneca, qui la *gola* ama, per força ha d'ésser luxuriós, car la *gola* e cors ronyós companya han e amiatat antiga», Eiximenis (*Doctr. Comp.*, *CoDoACA* XIII, 319.5, *NCL* VI, 46; *Terg.*, *NCL* III, 147; *Dones* I, 113); StVicentF (*Quar.*, 112).

⁵⁰ Pertany als elements constants en la història de la llengua: «DINTRE DEL COS: --- les dents --- les barres: maxillae; la *gola*: gula; lo ample après del gargamell: fauces; ---»; «DE VIRTUTS Y VICIS: luxúria --- ira --- ⁵⁵ *gola*: gula; *golós*: comedo; enveja ---», OPou (*TbPu.*, 252, 304). I encara usual a totes les regions de la llengua: «la *gola* del gat», MGadea (*T. del Xè* III, 58) etc. (cf. supra la nota de Renat). I a les Illes en el sentit d'"avidesa, engolosiment": «voletetja solitària una govina platetjada, part damunt s'esbart de peixos, i sent